

BLOGI

Vastatuulta ja yhteistyötä sumuisessa maailmantaloudessa

Kansainvälinen talous | 20.04.2026 | Olli Rehn

KIRJOITTAJA

Olli Rehn
Johtokunnan
puheenjohtaja

Palasin Washingtonista Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin kevätkokouksista mielteliäänä. Tunnelma oli vakava, mutta ei toivoton. Maailmantalous on kestänyt viime vuosien kriisejä yllättävänkin hyvin – mutta nyt suuntaa varjostaa taas uusi epävarmuus.

Lähi-idän konflikti muistuttaa, miten eri tavoin energiakriisi kohtelee eri maita niiden energiaomavaraisuudesta ja energijärjestelmästä riippuen. Venäjä voittaa, Yhdysvallat selviää ja Asia kärsii Eurooppaakin enemmän. Kuten IMF korosti, erityisen haavoittuvaisia ovat kaikista köyhimmät energian tuonnista riippuvaiset taloudet.

Sotimisen tai retoriikan koventuessa markkinaodotukset heikkenevät, mutta pienikin merkki tilanteen paranemisesta vahvistaa niiden uskoa. Tämä heijastaa sitä, että negatiivisten talousvaikutusten suuruus riippuu siitä, miten kauan konflikti kestää ja kuinka laaja se on.

Rauhanponnistelut Yhdysvaltain ja Iranin välillä ovat nyt käynnissä Pakistanin välityksellä, ja niiden onnistuminen olisi aivan välttämätöntä. Asia ja Eurooppa ovat joutuneet sijaiskärsijöiksi talousvaikutusten osalta.

Energian hinnan nousussa kyse ei ole vain öljystä ja kaasusta. Vaikutus inflaatiodynamiikkaan riippuu siitä, miten kysyntä kehittyy, millainen tilanne on työmarkkinoilla ja odottavatko ihmiset hintojen nousevan jatkossakin. Olennainen kysymys on, jääkö hinnannousu energiaan vai leviääkö se myös muihin hintoihin ja palkkoihin.

Kriisinkestävyttä on koeteltu – viileää harkintaa rahapolitiikassa

Eurooppa on kuitenkin osoittanut kriisinkestävyttä. Olemme selvinneet pandemiasta, edellisestä

energiakriisistä ja viime vuosien muistakin geopoliittisista jännitteistä paremmin kuin moni ennakoi. Nyt katse on käännettävä kasvuun. Tarvitsemme vahvempaa talouskasvua, joka perustuu investointeihin, uudistumiseen ja luottamukseen.

Talouspolitiikassa korostuu nyt viileä harkinta. EKP:n rahapolitiikassa etenemme kertyvän tuoreen informaation varassa, kokous kerrallaan, kokonaisharkintaa painottaen.

Kansainvälisen valuuttarahaston suositus keskuspankeille on selkeä: kunhan inflaatio-odotukset pysyvät hyvin ankkuroituina, keskuspankeilla on varaa seurata tilannetta rauhassa. Samalla keskuspankkien on pidettävä visusti huoli siitä, että odotukset myös pysyvät vakaina, ja siksi viestittävä selkeästi valmiudestaan toimia päättäväisesti hintavakauden turvaamiseksi. Näihin IMF:n suosituksiin on helppo yhtyä.

Euroalueen rahapolitiikan kannalta lähtötilanne on kohtuullinen. Inflaatio on lähellä 2 prosentin tavoitetta. Mitään korkopäätöksiä ei ole tehty etukäteen. Kun vappuaattona teemme seuraavat rahapoliittiset päätökset, ne perustuvat erityisesti inflaationäkymien ja niitä ympäröivien riskien arviointiin, energian ja ruoan hinnasta puhdistetun pohjainflaation kehitykseen sekä rahapolitiikan välittymisen tehokkuuteen.

Myös muilta talouspolitiikan aloilta tarvitaan nyt hyvää harkintaa. Kansainvälinen valuuttarahasto muistuttaa, että monien maiden velka on kasvanut, eikä laajoihin ja kalliisiin energiatukiin ole enää varaa. Mahdollisen tuen tulee olla tarkasti kohdennettua ja vain väliaikaista.

Samalla yhteiskunnan uudistamisen suunta on pidettävä selkeänä. Vihreä siirtymä ei ole valinta vaan välttämättömyys – sekä talouden että turvallisuuden kannalta. Sen rinnalla Euroopan on vahvistettava omaa puolustuskykyään. Turvallisuus ja talous kulkevat nyt käsi kädessä.

Kansainvälinen yhteistyö on hengissä mutta tuloksia tarvitaan

Washingtonissa yksi viesti nousi ylitse muiden: kovista vastatuulista huolimatta kansainvälisen yhteistyön henki vielä pihisee. Vaikka maailma on jännitteisempi, yhteisiä ratkaisuja etsitään. Niitä myös löytyy, mutta ei lähellekään sellaista tahtia kuin mitä tarvittaisiin, puhuttiinpa sitten rauhasta ja turvallisuudesta, talouden vakaudesta tai ilmastotavoitteista.

Euroopan on oltava tässä kansainvälisen yhteistyön uudisrakentamisessa aktiivinen toimija. Ja samalla meidän on jatkettava Ukrainan tukemista. Ukraina puolustaa vapautta ja demokratiaa – myös meidän puolestamme.

Epävarmuus on aikamme leimapiirre. Sen vuoksi nyt tarvitaan selkeää suuntaa: pidämmekö kiinni yhteistyöstä ja vastuusta. Juuri ne ovat Euroopan vahvuuksia – ja niitä maailma kaipaa myös

tulevaisuudessa.

Asiasanat

geopolitiikka, IMF, kansainvälinen talous